

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 > — >
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Egy hóra . . . — > 50 >
Egyes szám ára 5 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
(Nádossy-féle ház)
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként háromszor: **kedden, csütörtökön és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény intézendő.

Kéziratok vissza nem adatnak

Hirdetések

a kiadóhivatalba n vétetnek fő

Egyes számok kaphatók:

Weidinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Hochrein József és fiai (Széchenyi-tér), Köszi János (fő-tér), Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedéseiben.

Gyászünnepe Kossuthért.

Pécs, márczius hó 28

A turini megrendítő gyászvir vétele után városunk képviselő testülete értekezletre gyűlvén egybe, egyhangulag elhatározta, hogy a városban székelő összes egyházakat gyászistentisztelet tartására kéri fel, mert át volt hatva attól a benső meggyőződéstől, hogy hazánk nagy fia, ki lángelméjének minden gondolatát, nemes szíve minden dobbanását a forrón szeretett hazának szentelte, s ki mindezekért életében csak szenvedést és keserűséget kapott cserébe, halála után nem ünneplhető pusztán lobogók kitűzésével, részvétnyilatkozatokkal s koszorúk küldésével, hanem mód és alkalom nyújtandó a nemzet minden rétegének, minden társadalmi osztályának, szegénynek és gazdagnak egyaránt, hogy kegyelete adóját a saját körében is ünnepélyes módon leróhassa s e célra legalkalmasabbak az ünnepélyes gyászistentiszteletek.

A városi képviselőtestület megkeresésének azonban eddig fogamatja nem volt s a város lakosságának túlnyomó nagy többségét magokban foglaló katolikus egyházakkal szemben előreláthatólag nem is lesz.

Ha már katolikus papságunk a gyász oly nyilvánulási elől is tüntetőleg félrevonult, melyeknek a hitelvi kérdésekhez semmi közük, ha már a város közgyűlési termében is hiába kerestük a képviselőtestületnek a pécsi püspöki egyházmegyébe tartozó papi tagjait, ha még a városi kegyuraság alá tartozó plébániák épületein sem leng gyászlobogó: akkor miként remélhetnők azt, hogy a katolikus templomokban istentiszteletek tartassanak a nemzet nagy halottjáért, ki életében más templomban imádta Istenét?

A városunkban levő többi felekezetek templomai és imaházai pedig sokkal kisebbek, sem hogy saját hiveik mellett a katolikus lakosság nagy tömegeit is falaik közé fogadhatnák s így az egyházi ünnepélyekről oly értelemben, hogy azokban városunk összes lakossága résztvehessen, minden valószínűség szerint le kell mondanunk.

Annak a megható kegyeletnek tehát, mely városunk minden polgárának szívében él nemzetünk büszkesége, a pihenni térő szellemóriás iránt, más alkalmat kell nyújtani, hogy méltó kifejezésre juthasson: polgári gyászünnepelet kell rendeznünk városunk valamely nagytermében, például a tornacsarnokban, vagy ha kell akár Isten szabad ege alatt, hol szabadon áldozhassunk a magyar szabadság megteremtője dicső emlékének.

Kérjük fel a város valamely kiváló férfit emlékbeszéd tartására, hisz oly szép, oly magasztos s mellette oly szenvedésteljes volt e dicső pályafutás, hogy annál megindítóbb téma évszázadokon keresztül is alig lenne található; — városunk babérkoszoruzott dalegyesülete is bizonyára lelkesedéssel járulna hozzá az ünnepély fényének emeléséhez; a költészet muzsája is beljönne égő szövegénekkel áldozni a nagyoknak, a dicsőnek, a nemzet szívében örökké élőknek!

Ily ünnepélyen forrhatnánk csak egybe az igaz hazafiság tisztító tüzeiben mindannyian, kiket a vallás, politikai küzdelmek, foglalkozás, érdek különbözősége annyiszor szembe állítottak egymással s ezzel bizonyára Istennek tetsző dolgot cseleknénk, mert hisz az ő parancsa, hogy szeressük egymást!

Fel tehát polgártársak a munkára, legyetek rajta, hogy az ige testté váljék s ezzel is példát mutassatok az ország többi hazafias városainak!

Kossuth Lajos halála.

A képviselőház küldöttsége kedden reggel hat órakor érkezett Turinba. Vele jött a budapesti kereskedelmi és iparkamara, az ügyvédi kamara, a nemzeti párt s a városok küldöttsége, és az egyetemi ifjuság. A magyar parlament küldöttsége délután négy órakor tisztelgett a Kossuth-családnál, a mely a nagy halott dolgozó lobájában fogadta a küldöttséget. Rohonczy Gedeon tolmácsolta a képviselőház részvétét, melyre Kossuth Ferencz mély hatást tevő beszédben válaszolt; sokan könnyeztek.

Ugyanez alkalommal városunk országgyűlési képviselője Erreth János, mint a pécsi ügyvédi kamara elnöke tolmácsolta a család tagjainak a kamara részvétét is, mire Kossuth Ferencz kezét megrázva megindultan válaszolt: „A tyám is rövid ideig ügyvédeskedett, e pályán szerette meg az igazságot és tanulta a törvényt tisztelni. Ezt követte egész életén át. Családunk nevében igen köszönöm a pécsi ügyvédi kamara részvétét.”

Sárkány Sámuel bányaterületi ág. ev. püspöktől már megérkezett a válasz Gerlóczy bpesti h. polgármesterhez arra a fölhívásra, hogy vállalná el az egyházi szertartás végzését. A püspök kijelenti levelében, hogy az egyházi szertartás végzését hazafias kötelességének ismeri.

A koporsó pénteken délután 3 órakor érkezik meg Budapestre. Fölteszik a gyászkocsira s úgy viszik a Muzeum csarnokában felállított ravatalra.

Kossuth feleségének és leányának koporsóit pénteken délután teszik ravatalra a terézvárosi templomban.

A temetés vasárnap, április 1-én d. e. 10 órakor lesz a nemzeti muzeum-csarnokból.

A turini gyászszertartás szerdán d. e. 9 órakor folyt le a valdensiek templomában, Peyrot turini és Veres magyar ref. lelkészek segédletével. Rohonczy Gedeon, Szentiványi Árpád és Meszlényi Lajos országgy. képviselők gyászbeszédei után a ko-

A „Pécsi Figyelő“ tárczája.

Az 1849-iki birodalmi alkotmány.

Dicső szabadságharcunknak orosz segélyvel történt leveretése után, midőn a bakó már kifáradt szentségtörő véres munkájában s a börtönök megteltek a legnemesebb szabadsághősök elárult ezrei vel, Haynau a „cs. k. Magyar- és Erdélyországi hadsereg főparancsnoka,“ ez az emberi bőrből öltözött vérengző vadállat, 1849. évi november hó 1-én kihirdette a márczius 4-iki birodalmi alkotmányt, melynek a birodalmi alkotmányos képviselő- és törvényhozásról szóló rendelkezései ugyan soha életbe nem léptek, mely azonban a magyar szent korona tartományait feldarabolva, ezeket mind az ausztriai császárságba tényleg bekebelezte.

Haynau e tárgyban kiadott érdekes hirdetménye következőleg hangzik:

HIRDETMÉNY.

Miután Ő cs. Felsége által f. évi okt. 17-én legkegyelmesebben helybenhagyott, általam ugyanazon év és hó 24-én közhírré tétetni rendelt „Magyarország ideiglenes közigazgatási rendszere“ az összes birodalom alkotmányán alapszik, — az pedig annak idejében az egész ország kellő tudomására nem juttathatott, miután Windischgraetz volt hadi főparancsnok uró hercegségének f. évi Mart. 20-án ez érdemben kelt felhívása csak azon részekre terjedhetett, melyek a cs. seregek által megszállva voltak; erre nézve midőn most a cs. hadsereg dicsőséges fegyverei által a felkelés végképen legyőzve s a törvényes rend az egész országban is-

mét visszahelyezve vagy on, szükségesnek találom a birodalmi alkotmányt ujabbán minden az országban élő nyelvekre fordítva ezennel az összes lakosság tudomására juttatni; — s ugyanezen alkalommal Magyarország összes lakosságát Ő Felsége legkegyelmesebb Urunk Császáruk Mart. 4-én kiadott azon legmagasabb manifestumának, mely mellett a birodalmi alkotmány által egyesített Ausztria ujja születésének nagy művét népeinek tudtára adni legkegyelmesebben méltóztatott, következőleg magasztos szavaira emlékeztetőleg figyelmeztetem:

„Az egésznek egységét részei önállása és szabad kifejlésével egy a jogot és rendet oltalmazó erős hatalmat az összes birodalom fölött az egyesek, községek, koronánk alatti tartományok és különféle nemzetiségek szabadságával összhangba hozni, érellyes közigazgatásnak, mely egyenlőn távol a megszorító központosítástól az ország nemes erőinek elegendő tért enged, és a békét benn és künn megoltalmazni képes, felállítását; — takarékos, a status-polgárok terheit lehetőségig könnyítő, a nyilvánosság által elienörködött álladalmi háztartás behozása; a földbirtok méltányos kárpótlás mellett a status közbenjárásával felszabadításának tökéletes keresztülvitele; az igaz szabadságnak törvény általi biztosítása; ezek azon alapelvek, melyek által jelen alkotmányi oklevélnek kibocsátásában vezéreltettünk. — Bizunk e tekintetben a mindenható Isten segítségével, ki császári házukat soha el nem hagyta. Bizunk népeink jó akaratában és hűségében, mert köztük a jóérzelmeük teszik a megmérhetlen többséget. Bizunk dicső hadseregünk vitézsége és becsületében. — Ausztria népei! Seregüljetekek össze Császárotok mellé, vegyétekek őt körül ragaszkodástokkal és tetteleges közremunkálástokkal, s a birodalmi alkotmány nem

maradand holt betű, hanem leendő szabadságtoknak védbástyája és a Monarchia hatalmának, tényének és egységének biztosítóka. Nagy a munka, de sikerülend — egyesült erőknél.”

Pest, Szent-András hava első napján 1849. — A cs. k. Magyar- és Erdélyországi hadsereg főparancsnoka: Haynau, főszertábornok.

A fenti hirdetményenyl közzétett „Birodalmi alkotmány az ausztriai császárság számára“ 1. §-ban azt mondja, hogy „az ausztriai császárság következő koronatorományokból áll: Az Enns feletti s alatti ausztriai főhercegség-, salzburgi hercegség-, steyer hercegség-, illyriai királyságból, a tirolói és vorarlbergi hercegi grófságból, csehországi királyság-, morva örgrófság-, felső és alsó sleziai hercegség-, galicziai és lodomeri királyságokból, az auschwitz- és zatorói hercegségek-, krakói nagyhercegség-, a bukovinai hercegség-, dalmát, horvát és tótországi királyságokból, a horvát tenger mellék-, Fiume város- és a hozzá tartozó kerület, a magyarországi királyság-, erdélyi nagyhercegségből, benne foglalva a szász földet és az ismét bekebelezett Kraszna, Középső Zarándmegyét, Kővár vidékét és Zilah városát, a határvidékek- és a lombard-velencei királyságokból.

A 2. § szerint „ezen korona tartományok képezik a szabad, önálló, oszthatlan és felbonthatlan alkotmányos ausztriai örökös monarchiát.”

A II-ik fejezet szol a császárról, ki mint ausztriai császár megkoronáztatik s esküt tesz a birodalmi alkotmányra.

A III-ik fejezet a birodalmi polgárjogot szabályozza olyképp, hogy „a birodalom minden népeire nézve csak egy általános ausztriai birodalmi polgárjog létezik.”

porsót a turini pályaudvarhoz szállították, a honnét külön vonaton este 8 órakor indul Nabrezina, Prágerhof, Csáktornya és Nagy-Kanizsán keresztül Budapestre.

Hirek.

— **(Baranya-vármegye küldöttsége Kossuth temetésén.)** Szily László megyei alispán hazafias intézkedésére Sey Lajos főjegyző körülbelül száz fölhívást bocsátott ki a vármegye bizottsági tagjai közt, a kikeről fölvehető, hogy Kossuth Lajos temetésén résztvesznek. A főjegyző tudatja egyúttal a fölhívásban, hogy a vármegye küldöttségileg jelenik meg a temetésen. A küldöttséget Sey László árvaszéki elnök vezeti. A csatlakozni kívánók szándékukat a küldöttség vezetőjénél bejelentik. A találkozás különben Budapesten a „Vadászkürt” kávéházban vasárnap lesz reggeli fél 9 órakor.

— **(Pécs város küldöttsége Kossuth temetésén.)** Aidingér János kir. tanácsos, polgármester fölhívást bocsátott ki a városi törvényhatósági bizottsági tagokhoz, melyben fölhívja őket, hogy minél többen csatlakozzanak a küldöttséghez, mely Pécs várost képviselni fogja Kossuth Lajos temetésén. Találkozás Budapesten a „Vadászkürt” szállóban vasárnap reggeli 8 órakor.

— **(A pécsi ügyvédi kamara kegyele.)** Szerdán délután az ügyvédi kamara választmánya ülést tartott, melyre a választmány tagjai nagy számban jelentek meg. — Elnök távollétében Jobst László dr. elnök helyettes emlékezett meg a magyar nemzetet Kossuth Lajos halála által ért súlyos veszteségről s indítványára egyhangulag határozatba ment, hogy a kamara Kossuth Lajos hervadhatlan érdemeit s halála felett érzett mély fájdalomát jegyzőkönyvileg örökíti meg, továbbá hogy a nagy halott ravatalára díszes koszorút helyez s a temetésen küldöttségileg képviselteti magát. — Kamarai titkár bejelentette, hogy a kamara elnöke Turinban személyesen tolmácsolta a kamara öszinte részvétét a család tagjainak, mit a választmány helyeslőleg tudomásul vett s kamarai elnöknek eljárásáért köszönetet szavazott. — A kamara választmánya ez uton is felkéri ugy a helybeli, mint vidéki tagjait, hogy a küldöttséghez minél számosabban csatlakozni sziveskedjenek. — A kamarai küldöttség a temetés napján, április 1-én Budapesten a „Nemzeti szálló”-ban, kamarai elnök lakásán délelőtt 8 órakor gyülekezik.

— **(II. Rákóczy Ferencz születésnapja.)** Ez a mostani hónap nagy emlékekben gazdag a magyar nemzet szívében. Nemcsak születésnapja a szabadságnak, halála napja Kossuth Lajosnak esik ebbe a hónapba; van a márcziusnak még egy harmadik napja, a mely nagy nap nekünk magyaroknak. Erre a mostani gyászos hétre, márczius 27-dikére esett a harmadik márcz évforduló: II. Rákóczy Ferencznek születésnapja.

A IV-ik fejezet a községről szól; az V-ik fejezet meghatározza a tartományi, a VI. fejezet a birodalmi ügyek körét.

A VII-ik fejezet a 37. §-ban megállapítja, hogy „a törvényhozó hatalom a birodalmi ügyekre nézve a császár által a birodalmi országgyűléssel együtt; a tartományi ügyekre nézve pedig a császár által a tartománygyűlésekkel együtt gyakoroltatik.

A VIII-ik fejezet a birodalmi gyűlést szervezi és pedig a felső házat a tartománygyűlések küldötteiből, az alsó házat népképviselői alapon.

A IX-ik fejezet szól a tartományi alkotmányokról. A 71. §. „a magyarországi királyság alkotmányát annyiban tartja fenn, hogy azon szabályok, melyek ezen birodalmi alkotmánynyal nincsenek összhangzásban, erejüket veszítik.

A 72. §. a szerb vajdaságot, a 73. §. a horvát-slavon királyságot és Fiumét, a 74. §. Erdélyt s a 75. §. a határvidéket szakítja ki Magyarországtól s teszi meg külön „koronatarományokká.”

A X-ik fejezet a birodalom egységes és oszthatatlan végrehajtó hatalmát a császár kezébe teszi le.

A XI-ik fejezet a császár által kinevezendő birodalmi tanácsot létesít; a XII-ik fejezet a bírói hatalom államgyakorlatáról szól; a XIII-ik fejezet pedig politikai ügyekben ítélő s Bécsben székelő birodalmi törvényszéket létesít.

A XIV-ik fejezet a birodalmi háztartásra s a XV-ik fejezet a fegyveres erőre vonatkozó szabályokat tartalmazza.

A XVI-ik fejezet általános intézkedései szerint „míg az ezen birodalmi alkotmány által feltételezett organikus törvények alkotmányos uton létrejövendők, addig a megfelelő intézkedések rendeleti uton fognak kiadatni.”

Az uralkodóház és a magyar nemzet közti állami szerződéssel biztosított magyar alkotmányt megsemmisítő ezen hatalmi tényre válaszolt Kossuth 1849. április 14-én a függetlenségi nyilatkozattal.

tése napja. Kedden tért vissza 218-adszor az a nap, a melyen Borsiban, Zemplén-megyében megszületett Kossuth előde, Kossuth sorsának osztályosa. Mindketten Zemplén-megyében látták meg a napvilágot. Mindkettőn rajongással csüggött a magyar, bámulattal Európa, mindkettő keserű száműzetésben töltötte élete nagyobb részét s a messze idegenben halt meg. Mily szomorú találkozása a véletlennek s mily meglepő hasonlatosság!

— **(A pécsi ipartestület részvéte.)** A pécsi ipartestület kedden délután fél hatkor rendkívüli előjárásági ülést tartott, melyen elhatározatott: 1. Kossuth érdemeinek jegyzőkönyvileg való megörökítése; 2. Az elhunyt családjához való részvétirát intézése; 3. A temetésen küldöttség által való képviseltetése, és végre 4. a felállítandó Kossuth-szoborra a testület szerény viszonyaihoz mérve 50 frt. adományozása. Felhívatták a testület tagjai, hogy mindazok, a kik a küldöttségben részt venni kívánnak, ebbeli szándékukat Dobszay István testületi jegyzőnél csütörtök déli 10 óráig bejelentésék.

— **(A mohácsi református templomban)** hétfőn impozáns istentiszteletet tartottak. Máté lelkész és Bitték káplán megható szavakban emlékeztek meg Kossuthról, a kit Jézushoz és Mózeshez hasonlítottak. A beszédek könyvekre fakasztották a hallgatóságot. Az istentiszteleten jelen volt a város képviselőtestülete, az ügyvédi kar, az izraelita hitközség, a kereskedő és iparosok küldöttsége s a tanítók. Az izraelita templomban április elsején lesz istentisztelet. Mohács polgárai Kossuth temetésére külön hajón utaznak Budapestre és ez alkalommal Hermann Ottó intézkedéséhez képest arról a helyről a hol II. Lajos király vízbe fult, egy zsák földet visznek Kossuth sirhantjára.

— **(A vármegye közgyűlése.)** Baranya vármegye évnegyedes közgyűlése f. é. április 9-én d. e. 10 órakor fogják megtartani a vármegye gyűléstermében. A gazdag tárgysorozat az alispán évnegyedes jelentése, Sey Lajos főjegyző nyugdíjaztatása, a főjegyzői állásnak választás utján való betöltése, az esetleg megüresedő állások betöltése, az árvaszéki ülnöki állásnak betöltése, a házi pénztár 1893. évi számadása, a gyámpénztár 1893. évi mérlege, több számadás, több község birói számadása, küldöttségi jelentések, tiszti jelentések, törvényhatósági levelezések, folyamodványok, köszönőiratok, kormányrendeletek, állandó választmány jelentései stb. képezik.

— **(A pécsi ker. betegsegélyező pénztár közgyűlése.)** A pécsi ker. betegsegélyező pénztár közgyűlése előterjesztései által újra tanubizonyosságát adta annak, hogy nemcsak a helybeli, hanem az összes hazai betegsegélyező pénztárak közt első rangu szerepet viszi; a márcz. 26-iki gyűlésen az igazgatóság, telügyelő bizottság és a helybeli és vidéki közgyűlési kiküldöttek majdnem teljes számban jelentek meg, annyira, hogy meg a karzat is részben el volt foglalva a városi közgyűlési teremben.

Jelen voltak mintegy 150-en.

Hoffmann Lajos elnök a határozatképességet kimondván, örömet fejezte ki, hogy a pénztári közgyűlésen a tagok ily tekintélyes számban jelentek meg.

A pénztár megalakulásakor (1893. június 5-én) volt 991. tag; az év végén 1808. (Ma 2100-on feül áll.) Meghalt 1 nő 3 férfi. Bevétel volt 4282 frt., kiadás 3822 frt. 33 kr. Maradvány tehát 459 frt. 67 kr.

Táppénz kifizetett 823 frt. 79 kr. gyógyszerre 390 frt. 64 kr. kórházi költség 88 frt. 50 kr. temetkezési segély 55 frt. A pénztár vagyona a múlt év végén 421 frt. 18 kr.

Kovács István igazgató előterjeszti ezután a felügyelő bizottság jelentését, mely szerint a pénztár alaposan felülvizsgáltatott s az igazgatóság részére a felmentvény megadása javasoltatik, mit a közgyűlés egyhangulag megadott.

Felügyelő bizottsági tagokul megválasztattak: a) a munkaadók részéről: Wachauer és Reinhardt, b) az alkalmazottak részéről: Tausz, Plajhász J. Dornig K. és Leja I.

Választott bíróság: Rendes tagok: Rostás G. Papp J. munkaadók, Szabó I. Ritter F., Negele és Bodensteiner alkalmazottak.

Igazgató az elnökség nevében a következő, a közgyűlés által egyhangulag elfogadott javaslatokat terjesztette elő:

1.) Intézkedés tétessék arra nézve, hogy az átlagos napibérek a) férfiakra nézve 1 frt. — 1 frt. 50 — 2 frt. b) nőkre nézve 50 kr. — 1 frt. — 1 frt. 50; c.) tanoncokra nézve 25 kr. — 50 kr. 75 krban állapítassék meg. Ez által lehetővé tétetik, hogy a munkások a gyógyítás felül még napi 1 frt. segélyben is részesüljenek.

2.) Az önként belépő tagok segélyre való igénye a belépéstől számított 3-ik héten kezdődjék, mivel sok nem kötelezett tag akkor lépett be a pénztárba, mikor családjában már beteg volt.

3.) Tag könyv másolatért a pénztári tag jövőben 50 krt. fizessen a pénztár javára.

4.) Kilépés esetén a tagsági könyv a pénztárhoz

beadassék s ennek elenében kapjon a tag egy igazolványt, mely feljogosítja őt arra, hogy keresetképtelenség esetén hat hétig bárhol is, egész Magyarországon segélyben részesüljön.

Ez utóbbi indítvány kiválóan fontos, mert így ki lesz zárva, hogy egy kilépett keresetképtelen tag a hat héten túl is gyógykezeltethesse magát.

A közgyűlés humánus érzelmére vall, hogy Hubert Antal keztügyári munkás a pénztártól már nem kaphatván segélyt, mivel azt a törvény szerint már 20 hétig igénybe vette, a közgyűlési tagok German indítványára maguk közt 6 frt 50 krt gyűjtöttek.

— **(Elhalasztott esküdtzéki tárgyalás.)** Egr y Dezső dr. sürgős kérelmet adott a pécsi kir. törvényszék elnökéhez, mely szerint a f. hó 31-ikére kitűzött sajtóügyi végtárgyalás meg nem tartható, mert magánvádoló és egyszersmind vádlott Feiler Mihály betegségét orvosi bizonyítvánnyal igazolta. E szerint a tárgyalás elmarad és valószínűleg ápril vége felé lesz megtartva.

— **(Jubiláló kereskedők.)** Alt és Böhm jóhírű király-utcai kereskedők f. évi április hó 1-én fogják megünnepelni virágzó üzletük fennállásának 25 éves jubileumát, mely alkalommal az üzlet alkalmazottjai csinos meglepetéssel fognak kedveskedni a derék üzletfőnököknek, hogy ez által is bizonyítsák hű ragaszkodásukat, melylyel irántuk viseltetnek.

— **(Rosty Kálmán husvéti hitszónoklata.)** Rosty Kálmán kalocsa jezsuita husvét első napján a székesegyházban igen szép hitszónoklatot tartott, mely igen jó hatással volt a jelenlévő ajtatos nagy közönségre, annál is inkább, mert hitszónoklatát Kossuth Lajosról való kegyeletes megemlékezésével kezdte. Kossuth ravatalánál — ugymond — a nemzet millióinak szemében gyászkönyv ül, mert meghalt a magyar nemzet megváltója, míg Jézus Krisztus az egész világ Megváltója volt. Kossuth emléke is halhatatlan lesz a magyar nemzet előtt és eszméi ép úgy győzelmesen szállnak ki sirjából, mint Jézus eszméi.

— **(Megégett gyermek.)** Hell Pál átai tehu-pásztor az elmúlt pénteken a legelőn tüzet rakott, hogy melegedjék mellette, mert úgy találta, hogy nagyon hideg szellők fujdogálnak oda kint s tekintet nélkül arra, hogy a közvetlen közelben falusi gyermekek játszadoztak, a tűz eloltása nélkül eltávozott. A kis gyermekek a pásztor távoztával a talált parázsra szalmát vittek s a tüzet ismét meggyújtották, hogy ők is megmelegedjenek. De véletlenül igen nagy tüzet találtak rakni, a mit az erős szél még jobban élesztett. A ki-kicsapó lángok egy Mesz János nevű 3 éves kis fiúcska szoknyájába kaptak s a szegény kis ártatlan testének nagy része elégett. A fiúcska másnap irtoztató kinok közt meghalt. A gondatlan szülők ellen, kik orvosi segélyt nem vettek igénybe, továbbá a vétkes pásztor ellen, ki a szigorú rendeletet, mely megtiltja a pásztoroknak a rakott tűznek eloltása előtt való távoztást, semmibe sem vette, a följelentés illetékes helyen megtétezt.

— **(Tűz Szökéden.)** A napokban Szökéden tűz volt. Cziliák Miklós nagy szalma-kazalja égett le. A tüzet, mely végzetessé válhatott volna a községre a dühöngő szél miatt, sikerült az Olasz Gábor szalantai körjegyző kezdeményezésére alakult tűzoltó-egylet tagjainak, kik az új fecskendővel, melyet ezuttal először használtak, a tűzi lármára teljes számban azonnal a veszély helyén megjelentek, eloltani s a szomszédépületeket megmenteni.

— **(Az adózók figyelmébe.)** Pécs szab. kir. város tanácsa figyelmezteti azokat, kik 1893. évben, vagy a folyó évben kezdték meg üzletüket és III-ad és IV-ed osztályu kereset-adójuk megállapítására megkivántató vallomási ivatek még a városi pénztári hivatalnál be nem adták, hogy ezen vallomásaikat f. évi márczius hó 27-ikétől április hó 4-éig bezárólag kitűzött határidő aiatl annál is bizonyosabban nyujtsák be, mert különben adójuk hivatalból fog megállapíttatni.

— **(A polgári házasság.)** A képviselőház a jövő hétfőn ül újra össze. Ez ülés napirendjére a házasságjogi törvényjavaslat folytatolagos tárgyalását, illetve a záróbeszédeket tűzték ki, amelyeknek sorát a felhivatalos Budapesti Correspondenz szerint Tellezky István előadó fogja megnyitni. A szavazás előreláthatólag szerdán lesz.

Művészet, irodalom.

A cikádori apátság története. Irta Békéfi Remig dr. cziszt. r. áldozópap és egyetemi magántanár. Taizs J. Pécs 1894.

Rövid három év alatt a harmadik kötet Békéfi tollából. Az ember bámul e fáradhatatlan szorgalmon, a mely ily gyors egymásutánban dolgozza fel a 15 évi kutatás s 37 levéltár alapos átbúvárlása által gyűjtött anyagot. Szakadatlan munka mellett is csak a biztos kritikai szem, szigoru logika, helyes felfogás, nagy szóbőség és könnyed nyelv, a modern oknyomozó történetírás összes kellékeinek bírása teszi lehetővé ezt a nagy termékenységet. Békéfi előbbi két

kötetében, melyek a pilisi apátság történetét tárgyalják, ezen tulajdonságokat emelte ki a szaktudósok bírálata; ugyan e jeles sajtások teszik örökbecsűvé a jelen kötetet is, a melyben a cziszterciták legelső magyarországi kolostoráról, a c z i k á d o r i apátságról (1. megalapításáról, 2. életéről, 3. történeti szerepéről, 4. birtokairól s jövedelmeiről) van szó. Az egész mű eredeti, részben kiadatlan okleveleken alapul, a melyek a mű végén (106—148. lap) vannak összeállítva. Legtöbb gondot szerzett Békefinak az apátság színhelyének megállapítása. Eddig ugyanis általános volt a vélemény, hogy ezen őskolostor helye a mai Czíkó község mellett volt, a hol a falul kívül, a hidas-bonyhádi és czikói állomások közti magaslaton ma is látható egy templomnak roskadozó szentélye. Nemcsak a közvélemény, hanem a tanult osztály is a czikádori apátság romjait látta ez emlékből. Hiszen a tudakosságot tökéletesen kielégítette az etimologia, mely „Czikó“-ban a Czikádor' összevonását látta. Azután meg a felületes vizsgálót hogyne vezetne volna félre a Czíkó név hasonlósága a cziszterczi rend ősi anyakolostorának, Cisterciumnak, vagyis Citeauxnak magyar kiejtésű nevéhez Szitóhoz. Ehhez járult, hogy az említett romnál az aptis egyenesen záródik, pedig ez tudvalevőleg a cziszterczi stílus sajátját képezi. Nem csodálkozhatunk tehát, hogy Fuxhoffer, Myskovszky és Rómer Flóris is a Czíkó melletti dombon konstatalta a czikádori apátságot. Nem így Békefi, a ki az okiratokban talált ellendmondásokat nem tudván kiegyenlíteni, elment megvizsgálni a romokat. Kiasatta az egész templom fundamentumát, megkésztette tervrajzát (8—17. lap), a melyből aztán kitűnt, hogy az emlék románkori alkotás és körülbelül a XIII. század első felében épült; két tornya volt, egyedül állt valamikor a magaslaton, vele közvetlen összefüggésben más épület nem volt. Világos tehát, hogy e romok helyén soha sem állott cziszterczi apátság, mert a cziszterczi templomoknak csak egy tornyuk volt, a templom pedig mindig a kolostorral volt összekötve. Kimutatja azután az okiratokból, hogy ezek a széplaki plebániatemplom romjai. Az okiratokban a cziszterciták ezen apátsága majd Abbazia de Cikador' (Chikador, Cicador, Cykador, Csikador, Czikator, Seekeador, Siccodoro, Sekudoar), majd Abbazia de Zek' (Zeek, Zeek) vagyis „Szék“ néven fordul elő; a pécsi egyházmegyében, a Dunához közel van. A történelmi kritika összes apparatusával bebizonyítja ezután Békefi, hogy ezen apátság helye sem Magyar-, sem Német-Széken nem volt, hanem Báltaszéken, és pedig benn a községben, amit az is valószínűvé tesz, hogy a báltaszéki templom — mint a czisztercieknél általában — a Bold. szűz menyemenetelének tiszteletére van rendelve. Ha a dűledező templomot — mint tervezik — le fogják rontani, az alapfalak kiasása sok anyagot fog nyújtani e kérdés végleges megoldásához.

Az apátságot 1142-ben II. Géza király alapította; első lakóit Heiligen-kreuzból telepítették be. A XV. század közepén a benedek-rendűek kezébe kerültek a birtokok, a melyeket a cziszterciták többé-

nem is tudtak visszaszerezni. 1751-ben Maria Theresia a bécsi „Therezianum“-hoz csatolta az apátság birtokait, melynek czime ez időtől kezdve világi papok kitüntetésére szolgál. Jelenleg Czibulka Nándor, esztergomi kanonok viseli a czikádori apát címét.

Mély tudománnyal, érdekesen van megírva mindez Békefi könyvében, melynek tudományos értékét emeli a 12 kép, (a templom alaprajza, a rom maga, néhány oszlopfeje és levéldisz, pillérlábak), melyeket Ftacsik János rajzolt. A modern történetírás eme szükséges kellékét sem hagyta figyelmen kívül Békefi, a minden ízében tökéletes modern történetíró. A rend avatottabb tollra alig bízhatta volna történetének megírását, melylyel a milleniumon meg akar jelenni. Elismerés illeti érte a hazafias czisztercitákat, elismerés a rend érdemes főnökét is, ki a nagy vállalat anyagi terheit viseli. A derék szerzőnek pedig, kinek megnyerő egyénisége még él emlékünkben, erőt és kitartást kívánunk nehéz munkájához.

Törvénykezés.

Fejbeveréssel fizetett. Petrovics Pávo a fizetésnek furcsa nemét találta ki. Ugyanis mikor hitelezője Plakatur Szávo, kivel mult év december 19-ikén a mohácsi vásárról haza felé ment, néhány forint tartozását kérte tőle, ez hetvenkedve vágta oda neki, hogy majd akkor fizet, ha lesz. Ezen aztán az udvardi korezmában, hová egy kis itatra betértek, keményen összeveszték, a minek következménye az lett, hogy Petrovics az éj beálltával előre ment s az uton megleste Plakaturt, s mikor ez közelébe ért, a szekereből kivett löcsesél úgy fejbevégtá, hogy azt menten elborította a vér s hátra hanyatlott. Ugyanekkor Plakatur néhány forintot tartalmazó tárczája is kiesett s ennek elrablásával vádolták Petrovicsot. A tegnapi végtárgyaláson a rablás alól kitisztázta magát Petrovics, de a fejbeverésért Zsolnay kir. főügyész helyettes indítványára a kir. törvényszék Czigliányi elnöke alatt 1 évi börtönrre ítélte. Főlebbestek.

NYILT-TER. *)

NYILATKOZAT.

Melynek erejénél fogva alulírott Weirich József annak tudatában, hogy a Fichtl Irma kisasszonnyal történt eljegyzés felbontása valótlán és nem tölem eredő, volt aramat becsületében mélyen sértő s rágalmozó hírek terjesztésével áll összefüggésben: kijelentem azt, hogy nem volt soha semmi okom a szállongó gyanúsítások szerint Fichtl Irma kisasszonyt becsületében bántani, avagy rágalmozni. Amennyiben pedig Fichtl Irma kisasszony a nem tölem származó és méltán felháborító híresztelések miatt magát mind-ezek daczára is sértve érezné, tőle ezennel bocsánatot kérek.

Kelt Pécsen, 1894. évi márczius hó 24-én.

Előttünk:

Wiesner Antal. Weirich József.
Dr. Bodó Aladár.

*) Ezen rovat alatt megjelentek nem vállalják felelősséget. A SZERK.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazok, kik boldogult s felejthetetlen hön szeretett

Dobszay Lujzának

f. hó 23-án temetésén megjelenésük, koszorúk küldése s egyéb részvétüknek nyilvánítása által mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ez uton is hálás köszönetünket.

Pécsen, 1894. márczius hó 27-én.

A gyászoló család.

Szerkesztői üzenetek.

O. G. urnak. Szives megemlékezéséért s a küldeményért fogadják köszönetünket. Üdvözlét!

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő:

PLEININGER FERENCZ

Szerkesztő:

BOGÁTHY MEDÁRD.

Hirdetések.

Leonhardi-féle tenták

a legjobbak

csakis valódi a feltalálótól:

LEONHARDI ÁGOST, Bodenbach a. d. Elbe

Ezen véd-

csász. kir. osztr.
36089. szám.

jegygyel

magy. kir. szab.
48274. szám.

Író-tenták:

Leonhardi-féle
(Anthracen-tenta kék-fekete) Legjobb író-tenta a könyv
(Legf. könyvtenta kék-fekete) vezetéshez, határtalan tar-
(Alizarin-tenta, zöld-kék-fek.) tósság okmányok számára.
(Gallus-tenta) korom- Szabadalmazott eljárásom
(Világposta-tenta) fekete szerint készítve.

Másoló-tenták:

Leonhardi-féle
(Anthracen-másoló) Kitűnően másolódnak; egyszers
(Alizarin író és másoló) mind könyvelésre is aján-
latosak.
Leonhardi-féle
(Encre violette noire communicative) Egyetlen ten-
(Violette kettős-másoló) ták keresk.
(Fekete világposta másoló) levelezésre,
melyekről hó-
napok múlva
tisztá másola-
tok készíthetők
Leonhardi-féle
(Non plus ultra-másoló 4—6 másolatot ad. Fontos bankoknak, biztosítótársaságoknak és tengerentúli levelezésre.
(Színes-tenták autografa-tenták, hektograph-tenták, folyékony-tus mérnököknek és rajzolóknak, tinta-porok és kivonatok, bélyegző-festék, másoló-festék, legszebb író-gép festékek; fémhárny jegyzés-festék, folyékony enyv- és gumi, haenyv, fényenyv, Eau de Labarraque tentafoltok eltávolítására papírról és fémhárnyról
(Pecsetviaszok stb. stb. A bel- és külföldi legjobb írószerkereskedésben kaphatók.

Ifj. SCHOLZ ANTAL

UJ SÖRGYÁRA PÉCSÉTT.

Telefon állomás: 20. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miként új sörgyáramban a legújabb rendszer szerint előállított, legkiválóbb minőségű **sör eladását f. é. márczius hó 15-én** már megkezdtem.

Kitűnő ászok-sör, márcziusi-sör, dupla-márcziusi-sör s az igen kedvelt jó bak-sörön kívül mint különös speciálitást, az egészen új **világos sport-sört** ajánlom, mely bármely hasonló sörökkel bátran vetekedik.

A sör szétküldése hordókban és palaczkokban történik s Pécsen 10 palaczktól kezdve házhoz lesz szállítva. — Megrendelések bármikor telefon útján is eszközölhetők.

Ez új gyártelepemet a nagybecsült közönség szives figyelmébe ajánlom s kérem azt becses pártfogásában részesíteni.

Pécsen, 1894. évi márczius hó 17-én.

Kiváló tisztelettel

Ifj. SCHOLZ ANTAL

gyártulajdonos.

Az új sörgyár a pécs-budai vám s az üszöghi állomás között épült s a főutakkal új kényelmes makadám-ut kapcsolja össze.

Becsét veszti

a legválasztékosabb étel is, ha nincs étvágyunk.

Az étvágy gerjesztésére úgy mint mindennemű gyomor bajok ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe:

Egгер díjjalalmazott Szódapasztilláit.

Kapható 30 kros eredeti dobozokban a monarchia összes gyógyszer-tárában, valamint az **Egгер A. fia** gyógyszer különlegességi gyárában.

Pécs: Sipócz Ist., Erreth János, Göbel Kálmán, Zsig László és az itg. reud gyógyszer-tárában. Mohács: Louisze Viktor és Szendrői Jenő gyógyszer. Sikkón: Szent-györgyi Mór és Petrasch S. gyógyszer. Pécsváradon: Dvorsky Béla gyógyszer. Dárdán: Czingelly örök és Demár Pál gyógyszer. Sásdon: Maudák Gy. Sándor gyógyszer. Szt. Lőrinczen: Szilágyi Gy. gyógyszer. Szigetvár: Salamon Gyula és Visy Sándor gyógyszer. Bony hádon Elbach Odón gyógyszer.

eredeti eckendorfi

takarmányrépa-mag valódi minőségben

Ausztria-Magyarországban csakis

MAUTNER ÖDÖN

magkereskedésében

BUDAPESTEN

kapható, a mennyiben az eckendorfi uradalomk mint ez évben, úgy 1898. évig csak egyedül ezen czágnak főgnak répamagot szállítani, mely czég az erre vonatkozó árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve megküldi.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI

AGNES

FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes ízét kellemessé teszi,

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer“ előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendeltem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut eseteiben.
Budapest, 1892. márczius hava.

Dr. Kélli Károly,
ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrását kitűnő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Örömmel konstatálhattam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelső helyen áll.

Budapest, 1892. november 17.

Dr. Glaser Marcel,

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen kincset, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeimnek ajánlani; a kórjavulat, melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő.

Adj a Isten, hogy a külföldi hasonczélra alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk ásványviz-forgalmából.
N.-Szalonta, 1892. október 20.

Dr. Deme Béla,
járás és Biharm. t. b. főorvos.

A kolera-megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és kir. és
szerb kir. udv.
ásványviz-
szállítónál.

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Előfizetési felhívás!

PESTI NAPLÓ

naponként kétszer megjelenő politikai napilapra.

A «PESTI NAPLÓ» Magyarországon a legolcsóbb, legtartalmasabb és legszebben kiállított napilap.

Főszerkesztője és kiadótulajdonosa:

ifj. Abrányi Kornél

Felelős szerkesztője:

Barna Izidor.

A „PESTI NAPLÓ“ mint modern ujság gondoskodik immár arról is, hogy olvasónői megtalálják benne az őket érdeklő közleményeket. Ebből a célból szeptember eleje óta „A tűzhely körül“ czimmel minden héten rendes négy-ötoldalas mellékletet ad, a melyben foglalkozik a nők társadalmi kérdésével, a divat újításával, közöl konyha recepteket, apróságokat a kézimunkáról, a kertészettről, azonkívül tájékoztatja a vidék gazdaszonyait a budapesti piacz forgalmáról és árairól. Cikkekkel közöl továbbá a gyermeknevelésről és ápolásról, tanácsokat ad illemkérdésekben és mesél a gyermekszobának.

A közlekedés és a közlekedő vállalatok: vasutak, posta, táviró, hajótársaságok hivatalnokai érdekeinek minél behatóbb gondozása végett a Pesti Napló minden csütörtöki számát Közlekedés czimen külön négy oldalas melléklet kíséri.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

A Pesti Napló reggel kiadásának, mely az előző napon beérkezett összes híreket magában foglalja, tehát a teljes Pesti Napló-nak előfizetési ára Budapesten és a vidéken korán és pontosan házhoz juttatva, az esti lap küldése nélkül:

Reggeli lap:		Esti és reggeli lap együtt egyszerre küldve a vidékre:	
Egész évre	14 frt — kr.	Egész évre	18 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.	Fél évre	9 frt — kr.
	Negyed évre		Negyed évre
	3 frt 50 kr.		4 frt 50 kr.
	1 frt 20 kr.		1 frt 60 kr.
	Egy hónapra		Egy hónapra

Naponként kétszer, reggeli és esti kiadás külön-külön házhoz vagy postán küldve:

Budapesten:		Vidéken:	
Egész évre	18 frt — kr.	Egész évre	20 frt — kr.
Fél évre	9 frt — kr.	Fél évre	10 frt — kr.
	Negyed évre		Negyed évre
	4 frt 50 kr.		5 frt — kr.
	1 frt 60 kr.		1 frt 70 kr.
	Egy hónapra		Egy hónapra

A PESTI NAPLÓ esti lapjára külön is elfogadunk előfizetéseket, úgy, hogy ha valaki más ujságot járát és a megszokott ujságtól megválni nem akar, az előfizethet a PESTI NAPLÓ esti lapjára negyedévenként Budapesten 2 forinttal, vidéken 2 frt 30 krral.

A Pesti Napló kiadóhivatala.

Budapest Fereuzik-tere, Bazarepület.